

МЦПД

Міжнародний
Центр
Перспективних
Досліджень

01001, Україна, м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 4, офіс 3.
Тел. (044) 279-88-23 | office@icps.kiev.ua | www.icps.com.ua

Inside Ukraine

11 вересня 2014 року
№28

Зміст

Державні рішення	1
Перемир'я 2.0 — коротке затишшя чи мирний механізм урегулювання конфлікту на Донбасі?	1
Урядовий план «Відновлення України» як початок передвиборчої кампанії Арсенія Яценюка	3
Економічна ситуація	5
Яценюк розробив черговий план економічних реформ	5
Ситуація в енергетичному секторі	7
Політична конкуренція	8
«Громадянська позиція» «Демократичного альянсу»	8
Громадські активісти у списку «Самопоміч»	9
«Народний фронт» Арсенія Яценюка та Олександра Турчинова	10

Державні рішення

Підписані у Мінську домовленості дозволять перегрупувати сили обом сторонам конфлікту та провести обмін полоненими, кількість яких з українського боку стала особливо великою після оточення підрозділів української армії російськими військами. Крім того, перемир'я дає Петру Порошенку шанс провести вибори до парламенту та не втратити рейтинг у зв'язку з ситуацією на фронті. Враховуючи, що сепаратисти постійно порушують режим припинення вогню та незадоволені, що їхній вплив обмежений лише третиною території Донецької і Луганської областей, перемир'я може доволі

швидко закінчитися. Але це залежатиме виключно від позиції Росії та її бажання впливати на хід передвиборчої кампанії в Україні.

Арсеній Яценюк презентував черговий план дій уряду, в якому мало конкретики, але багато передвиборчих обіцянок. План не містить комплексної стратегії реформ, тоді як виразно спрямований на досягнення тактичних цілей. При цьому у документі немає згадки про Національну раду реформ, яка, за ініціативою Президента, має стати основним координаційним центром з розробки реформ в Україні.

Перемир'я 2.0 — коротке затишшя чи мирний механізм урегулювання конфлікту на Донбасі?

5 вересня 2014 року у Мінську контактна група в складі представників України, РФ і ОБСЄ підписала домовленості щодо двостороннього припинення вогню, які вступили в дію у той же день. Домовленості складаються з 12 пунктів і були засвідчені підписами п'яти сторін, у тому числі представників ЛНР і ДНР, хоча останні брали участь у засіданнях тристоронньої групи неофіційно.

Цей факт, а також вимога прийняти закон про недопущення переслідування осіб у зв'язку з подіями на Донбасі свідчить про перші кроки щодо визнання самопроголошених республік повноцінними суб'єктами

Умови перемир'я як перші кроки щодо визнання ЛНР і ДНР повноцінними сторонами конфлікту

конфлікту. Такий розвиток подій буде особливо вигідний Росії, якій вдасться частково зняти з себе відповідальність за конфлікт на Донбасі, принаймні в очах світової спільноти. Також це може стати початком перетворення районів Донбасу, які контролюються сепаратистами, на український аналог Придністров'я.

Відповідно до домовленостей, українська влада обіцяє здійснити децентралізацію, в тому числі прийняти закон України «Про тимчасовий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей» (Закон про особливий статус) і провести дострокові місцеві вибори на цій території. Росія і Україна розуміють цей пункт по-різному, але виключення терміну «федералізація» з тексту протоколу вже є невеликою перемогою української влади.

Крім того, в умовах передвиборчої кампанії прийняття відповідного закону викликає багато питань, оскільки в парламенті відсутня стабільна більшість, а кожна з політичних груп намагатиметься проштовхнути свій текст. Порошенко пообіцяв внести відповідний законопроект вже наступного тижня. При цьому невідомо, як Росія і проросійські бойовики оцінять цей текст і чи матимуть вони можливість впливати на його редагування.

Невідомо, як Росія і бойовики оцінюватимуть законопроект про особливий статус, запропонований Президентом

Позитивним моментом є те, що мова йде не про всю територію двох областей, а про окремі райони. Наразі сепаратисти контролюють до третини території Донбасу. Оскільки за російської підтримки бойовики продовжують активний наступ на кількох напрямках, невідомо, на яких рубежах вони прагнуть закріпитися.

Чи не найосновнішими пунктами домовленостей є двостороннє припинення вогню та моніторинг з боку ОБСЄ режиму незастосування зброї. Однак, проросійські сепаратисти продовжують обстрілювати позиції АТО, хоча і менш інтенсивно. За повідомленнями РНБО за три з половиною дні так званого перемир'я українські військові були обстріляні 89 разів, п'ятеро військових загинуло, ще 33 — поранено.

Важливим аспектом перемир'я є обмін заручників за принципом «всіх на всіх». Таким

чином, за даними РНБО завдяки перемир'ю вже вдалося звільнити 648 українських військових, а до кінця тижня бойовики пообіцяли відпустити ще 863.

Домовленості також передбачають створення зони безпеки на російсько-українському кордоні під егідою ОБСЄ, інклюзивний національний діалог, заходи щодо покращення гуманітарної ситуації в регіоні, виведення незаконних збройних формувань і військової техніки з території України та прийняття програми економічного відновлення Донбасу. Ці пункти мають ознаки рамкового договору, який кожна зі сторін наповнюватиме своїм змістом. Наприклад, покращення гуманітарної ситуації може стати підставою для надсилання Росією ще одного гуманітарного конвою. Крім того, протокол не визначає, які збройні формування вважаються незаконними. Росія продовжує заперечувати участь своєї армії у конфлікті, а проросійських бойовиків називає місцевими ополченцями.

Загалом підписання перемир'я було продиктоване погіршенням ситуації, у якій опинилися українські війська, у зв'язку з введенням Росією підрозділів своєї регулярної армії на територію України. Припинення вогню, навіть коли бойовики неодноразово порушують його умови, дозволить українським військам перегрупувати свої сили. Крім того, буде звільнено понад півтори тисячі солдат, які потрапили у полон до сепаратистів у результаті утворення кількох вогнищ оточення, в першу чергу — біля Іловайська.

Однак, цей час буде також використаний сепаратистами для посилення своїх підрозділів російськими військовими та технікою. Ще однією небезпекою можуть стати дострокові місцеві вибори, на яких озброєні бойовики не матимуть конкурентів. Сумнівна демократичність виборів не стане перепоною для їхнього визнання Росією, як це вже було у випадку з кримським референдумом. Хоча в тексті протоколу ЛНР і ДНР не згадуються, пункт про проведення дострокових місцевих виборів до-

Мінський протокол має ознаки рамкового договору, який кожна зі сторін наповнюватиме своїм змістом

зволить їм створити правове поле для приходу до влади.

Відгук радника Президента Юрія Луценка про мінські домовленості демонструє, що перемир'я розглядається Петром Порошенком як довгостроковий

Петро Порошенко розглядає умови перемир'я як довгостроковий механізм вирішення конфлікту

механізм вирішення конфлікту. Одна з основних цілей припинення вогню — безперешкодне проведення дострокових парламентських виборів. Поразка української армії чи значні втрати серед військових можуть серйозно підірвати рейтинги пропрезидентських сил, які на даний момент є фаворитами передвиборчих перегонів.

Урядовий план «Відновлення України» як початок передвиборчої кампанії Арсенія Яценюка

Уряд Арсенія Яценюка презентував черговий план дій під назвою «Відновлення України». При цьому суспільство так і не почуло урядового звіту за попередні подібні плани: озвучену наприкінці лютого Програму діяльності уряду та презентований в березні план заходів «100 днів — 100 кроків». Крім того, у новому документі не згадується Національна рада реформ, яка створюється Президентом як основна інституція, яка займатиметься розробкою реформ і створенням стратегії «Україна 2020».

План Арсенія Яценюка містить розмиті формулювання та не пояснює, як цей план інтегрується у діяльність Нацради реформ. Він має більш тактичний, а не стратегічний характер, а тому сприймається як частина передвиборчої кампанії Арсенія Яценюка, а не чіткий план дій уряду. Про це свідчать також поставлені часові рамки для досягнення цілей, більшість з яких мають бути реалізовані до кінця року.

План Яценюка має тактичний, а не стратегічний характер

У своєму плані уряд визначає наступні цілі:

- зупинити агресію і відновити територіальну цілісність України;
- виконати Угоду про асоціацію з ЄС і отримати безвізовий режим з Євросоюзом;
- забезпечити реабілітацію учасників АТО і відновлення Донбасу;
- провести децентралізацію влади;

- запровадити нову систему оподаткування;
- завдати удар по корупції;
- пройти зиму.

Стосовно першого пункту, уряд вже записав у свій актив створення Національної гвардії, закупівлю та модернізацію військової техніки на суму у 5 мільярдів гривень. Досягненням також вважається введення державами «великої сімки» та ЄС санкцій проти Росії та подання Україною трьох міждержавних позовів проти Росії до Європейського суду з прав людини.

Щодо наступних кроків уряду у цьому напрямку, планується змінити оборонну доктрину, у якій Росія буде визнана державою-агресором; у вересні 2014 року ухвалити законопроект про зміну позаблокового статусу та обрання курсу на євроатлантичну інтеграцію; отримати статус ключового союзника США поза НАТО; впродовж шести місяців побудувати укріплення уздовж російсько-українського кордону (проект «Стіна»); запровадити санкції проти російських громадян і підприємств до жовтня 2014 року.

Загалом всі ці кроки є позитивними, але вони аж ніяк не допоможуть зупинити російську агресію і, тим більше, повернути Крим. На поведінку Росії мало вплинули санкції США та Євросоюзу, тому українські санкції будуть мати радше символічний ефект. Крім того, Росія вже давно взяла курс на заміщення українських товарів

Кроки уряду не допоможуть зупинити російську агресію

і поступово виводить з України свій капітал. Проект «Стіна» буде неможливо реалізувати на території Донецької та Луганської областей, оскільки значна частина кордону у цьому регіоні контролюється проросійськими бойовиками, а процес зведення укріплень потребує багато часу та ресурсів. Курс на євроатлантичну інтеграцію є дражливою темою для значної частини населення, а бойові дії на Сході України, анексія Криму та неготовність провідних держав жорстко протистояти діям Росії роблять зближення з НАТО малоймовірним.

У сфері європейської інтеграції уряд завершив першу фазу переходу до безвізового режиму з ЄС, а у кожному міністерстві було запроваджено посаду заступника міністра з питань євроінтеграції (хоча наразі призначено тільки дев'ять). Арсеній Яценюк планує ратифікувати Угоду про Асоціацію, а також затвердити Національний план імплементації Угоди вже у вересні цього року. Виготовлення біометричних паспортів як один з важливих елементів переходу до безвізового режиму з ЄС має бути налагоджене до кінця цього року.

Уряд пообіцяв створити окрему Державну службу у справах учасників і ветеранів АТО, яка надаватиме психологічну, медичну та соціальну допомогу ветеранам, а також житло для сімей військовослужбовців, які втратили свого годувальника. Міжнародна донорська конференція для збору коштів на відновлення Донбасу перенесена на листопад 2014 року, хоча раніше планувалося, що вона відбудеться у вересні.

Урядовий варіант децентралізації передбачає трирівневу структуру органів місцевого самоврядування (регіон, район, громада) і ухвалення відповідних змін до Конституції впродовж наступних 12 місяців. Дохідна база місцевих органів самоврядування складатиметься з місцевих податків і зборів, 60% податку на доходи фізичних осіб і 10% податку на прибуток підприємств.

Зміни у державному апараті, які пропонуються Арсенієм Яценюком, не можна назвати реформою. Прем'єр-міністр пропонує скоротити чисельність держслужбовців, змінити систему надання адміністративних послуг через створен-

ня мережі «прозорих офісів» і реалізувати пілотний проект на базі Міністерства регіонального розвитку, відібравши всіх його співробітників через відкритий конкурс. У плані Яценюка немає жодного слова про розмежування політичних і адміністративних посад, незалежний аудит діяльності чиновників, прийняття рішень на основі визначених правил і норм, а не на власний розсуд службовця.

У сфері боротьби з корупцією Арсеній Яценюк обіцяє створити до кінця року Антикорупційне бюро й організувати повернення коштів, незаконно виведених за межі України колишніми високопосадовцями. Нагадаємо, що урядовий уповноважений по боротьбі з корупцією Тетяна Чорновол подала у відставку наприкінці серпня. Причиною відставки стало збереження корупційних схем і розчарування законопроектом про Антикорупційне бюро, який був розроблений профільним парламентським комітетом у співпраці з громадськими активістами. На думку Тетяни Чорновол, запропонований законопроект більше розрахований на утиски середнього бізнесу, а не на розслідування багатомільярдних корупційних схем високопосадовців і великого бізнесу. Враховуючи стан суспільної дискусії щодо тексту антикорупційних законів і низьку ефективність діяльності парламенту у зв'язку з початком передвиборчої кампанії, заяви Арсенія Яценюка щодо завершення антикорупційної реформи до кінця 2014 року буде надзвичайно важко реалізувати.

У своєму плані дій «Відновлення України» Арсеній Яценюк обіцяє реформувати судову систему та ухвалити закон «Про судоустрій і статус суддів». Однак, розробка цього законопроекту вже наштовхнулася на серйозний опір впливових політичних груп, а закон «Про відновлення довіри до судової гілки влади», який був прийнятий ще у квітні і мав оновити суддівський корпус, так і не приніс конкретних результатів. Суддів цілком влаштовує існуюча система, а політикам не вистачає політичної волі для ліквідації такого зручного інструменту прийняття необхідних рішень, яким є українські суди.

Уряд не планує радикальних змін у державному управлінні

Уряд пообіцяв створити окрему Державну службу у справах учасників і ветеранів АТО

Заяви Яценюка про завершення антикорупційної реформи важко реалізувати

Економічна ситуація

Економічна частина урядового плану дій стосується податкової реформи, дерегуляції бізнесу та виконання програм співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями. Проте, ймовірність успішної реалізації плану «Відновлення України» є низькою з огляду на недоліки деяких пунктів цього програмного документу.

Ефективне реформування національного енергетичного ринку в сучасних умовах еко-

номічного протистояння та військового конфлікту України з Росією є для Києва серйозним безпековим питанням. У цьому сенсі важливе значення має Закон «Про внесення змін у деякі закони України про реформування системи управління єдиної ГТС України». Згідно із прийнятим законом, функції з оперативно-технологічного управління української ГТС передаються від державного підприємства до оператора Єдиної газотранспортної системи України.

Яценюк розробив черговий план економічних реформ

Економічна частина плану «Відновлення України» частково дублює попередній програмний документ уряду «Пакет економічного зростання», зокрема у частині реформи податкової системи.

Аналіз досягнень в економічній сфері підтверджує, що за півроку уряд спромігся тільки налагодити співпрацю та залучити кредити від

Економічна частина плану «Відновлення України» дублює попередній «Пакет економічного зростання»

міжнародних фінансових організацій та прийняти закон «Про державні закупівлі».

Основними напрямками для економічної стабілізації у плані визначено продовження співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, дерегуляція ринку, реформування податкової системи, створення державних інструментів підтримки розвитку, масштабна приватизація, реформування системи державної підтримки АПК, регулювання оренди земель сільськогосподарського призначення.

Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями є необхідною для стабілізації економічної ситуації та проведення реформ в Україні. У 2014 році планується залучити 10,7 млрд. дол. США міжнародних кредитів та іншої фінансової допомоги при необхідному погашенні боргів у сумі 9,13 млрд. дол. США. У зв'язку з необхідністю відновлення Донбасу, потреба у допомозі від міжнародних донорів зростатиме.

Заходи з дерегуляції містять наступні елементи: скорочення кількості контролюючих органів, скасування регуляторних актів, які суперечать принципу свободи підприємницької діяльності, перегляд функцій контролю держави. Все це планується реалізувати до кінця цього року. Вже зараз існують напрацювання Президента та Кабміну в цьому напрямку. Зокрема, Президент пропонує скоротити кількість контролюючих органів в Україні з 83 до 19. Проте, основним недоліком більшості підходів до дерегуляції є часткова модернізація та реорганізація існуючої системи, а не створення принципово нової регуляторної системи ринкового типу.

Реформа податкової системи вже була представлена в урядовому «Пакеті економічного зростання», де передбачалося скорочення кількості податків з 22 до 9, спрощення адміністрування, реформа зарплатних податків. У Верховній Раді зареєстрований урядовий законопроект зі змінами до Податкового кодексу. Більшість зборів просто трансформується у вже існуючі податки. Крім того, підвищуються ставки на деякі податки та вводиться новий акциз на реалізацію через роздрібну торговельну мережу алкогольних напоїв і тютюнових виробів, що призведе до подвійного оподаткування цієї продукції. Пропоновані урядом зміни не вирішують проблему зменшення податкового навантаження на суб'єкти господарювання та не сприятимуть покращенню інвестиційного клімату. Тому очікуваного полегшення бізнес не отримає.

Від пропонованих податкових змін очікуваного полегшення бізнес не отримає

Оцінювати необхідність створення Українського банку розвитку можна буде після аналізу нормативно-правових документів, які будуть регулювати його діяльність. Подібних інституцій в Україні не існує. Що стосується створення Агентства з підтримки експорту та страхування політичних ризиків, то його функції може виконувати Міністерство економічного розвитку та торгівлі. Створення додаткових державних інституцій з дублюванням функцій вже існуючих нічого спільного зі зменшенням бюджетних видатків на утримання органів влади, як декларувалося Кабміном, не має.

Проведення масштабної приватизації зараз є не на часі. Це пов'язано з негативною інвестиційною динамікою у зв'язку з війною на Сході. Дуже мало інвесторів погодяться вкладати кошти в країну, де йде війна й існують високі політичні ризики. Результатом проведення торгів може бути продаж державних підприємств за заниженими цінами, що призведе до недоотримання бюджетних коштів.

Програма «Відновлення України» не містить конкретних ініціатив щодо модернізації промислового виробництва, зокрема, для галузей, які випускають продукцію з високою доданою вартістю. Основний акцент робиться на агропромислового комплексу, який на даний момент забезпечує найбільше валютних надходжень від експорту продукції. Передбачається ініціювання законодавчих змін щодо довгострокової оренди земель сільськогосподарського призначення та реформа системи державної підтримки АПК. Як саме будуть втілюватися ці ініціативи у документі не зазначається.

Програмою не передбачається модернізація промислового виробництва

План «Відновлення України» навряд чи забезпечить довгоочікуваний економічний розвиток. Для цього необхідні системні реформи в усіх напрямках економічної політики та розуміння технології та методології проведення реформ.

Ситуація в енергетичному секторі

Знаковою подією для світового енергетичного ринку стало підписання 8 вересня 2014 року Президентом України закону «Про внесення змін у деякі закони України про реформування системи управління єдиної ГТС України». Відповідно до прийнятого закону, газотранспортна система (далі — ГТС) та підземні сховища газу (далі — ПСГ) залишаються у власності української держави, але з моменту вступу закону в дію їх можна передавати в управління спеціально створеним компаніям. Закон передбачає, що у новостворених керуючих компаніях українська сторона матиме контрольний пакет, а інші акції можуть придбати європейські та американські компанії. За словами Арсенія Яценюка, планується створити дві компанії, які обслуговуватимуть ПСГ і ГТС, за участю американських і європейських партнерів, які отримають в оренду чи концесію магістральні газопроводи і ПСГ підприємства на платній основі без права відчуження для здійснення функцій оператора ГТС та/або ПСГ. При цьому функції оператора єдиної ГТС України закріплюються за підприємством, засновником і власником якого виступає виключно держава, державне підприємство (володіння не менш як 51% корпоративних прав) або юридична особа, яка належить і контролюється резидентами країн Європейського Союзу, США чи Європейського Енергетичного співтовариства, а також є оператором системи транспортування газу або членом Європейської мережі операторів системи транспортування газу, сертифікованим відповідно до вимог статті 10 директиви 2009/73/ЄС Європейського парламенту та Ради щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу. Такі ж умови повинні бути застосовані відносно оператора ПСГ.

Перш за все, прийнятий закон направлений на недопущення участі у конкурсі на спільне управління та експлуатацію вітчизняної ГТС

іноземних компаній, афілійованих з «Газпромом». Адже, зазначені завдання відносяться до розряду стратегічних питань енергетичної безпеки України. На додачу, прийняття закону вимагає наступного кроку — реформування компанії «Нафтогаз Україна» та створення окремих підприємств газової галузі за видами діяльності. Мається на увазі розділення НАК «Нафтогаз України» на три різні компанії та розподіл між ними функцій видобутку, транспортування і продажу вуглеводнів. Прийнятий закон дозволить увійти на енергетичний ринок української держави кваліфікованим європейським та американським операторам, які створять конкурентоспроможне середовище.

Підкреслимо, що означений закон має яскраво виражене внутрішньодержавне значення, ключовими аспектами якого є політичні, економічні, соціальні й інформаційні чинники. **Політичний аспект** обумовлений відповідальністю нової української влади у розбудові прозорої та відкритої системи відносин між владою та суб'єктами господарювання, а також захист національних та зовнішньополітичних інтересів держави. **Економічний аспект** продиктований нагальною потребою модернізації у напрямку енергоефективності технічно застарілої національної економіки та приведення її до стандартів європейських країн, а також лібералізації національного енергетичного ринку. **Соціальний аспект** означеного питання полягає у тому, щоб стимулювати цінову конкуренцію на енергетичному ринку України й отримати зниження цін на блакитне паливо, що дозволить захистити малозабезпечені верстви населення. **Інформаційний аспект** криється у забезпеченні прозорості трансформаційних процесів у галузі енергетичних відносин на теренах України.

Закон направлений на недопущення участі у конкурсі на спільне управління ГТС іноземних компаній, афілійованих з «Газпромом»

Планується створити дві компанії, які обслуговуватимуть ПСГ і ГТС

Політична конкуренція

Парламентська передвиборча кампанія поволі набирає обертів. Ще до кінця минулого тижня суспільство турбувала думка, чи є можливими вибори в умовах погіршення ситуації на фронті, викликаного введенням російських військ на територію України. Підписання мінських домовленостей про припинення вогню свідчить про те, що Петро Порошенко взяв чіткий курс на вибори, навіть якщо для цього потрібно було піти на певні поступки сепаратистам і Росії.

Доки основні парламентські фракції про-

довжують переговори щодо формату спільної участі у виборах, цього тижня відбулася низка партійних з'їздів політичних сил, які раніше не проходили у Верховну Раду самостійно. Характерною рисою цих з'їздів є особлива увага до присутності громадських активістів у списках партії. Ця передвиборча кампанія буде надзвичайно динамічною. Проевропейські сили виступатимуть зі схожими програмними цілями проведення реформ, полегшення умов ведення бізнесу та інтеграції з ЄС, а також змагатимуться, чий список містить більше нових облич.

«Громадянська позиція» «Демократичного альянсу»

«Громадянська позиція» Анатолія Гриценка стала однією з перших політичних партій, які вже провели свої передвиборчі з'їзди. Політик націлений взяти третє місце на виборах, оцінюючи свою нинішню підтримку на рівні 10%.

Важливим кроком стало об'єднання «Громадянської позиції» з «Демократичним альянсом». Хоча ця політична сила ще ніколи не брала участі у загальнонаціональних виборах, вона чітко асоціюється з Євромайданом і має сталий імідж

об'єднання громадських активістів. Анатолій Гриченко також був активним учасником Революції гідності, а тому подібне об'єднання є органічним.

Якщо дані соціологічних досліджень підтвердяться в день виборів, майбутня фракція «Громадянської пози-

**Об'єднання
«Громадянської
позиції» з
«Демократичним
альянсом»
є доволі
органічним**

ції» може налічувати до 30 народних депутатів. Саме тому список, затверджений на з'їзді, складається з 30 імен. Крім відомих політиків Анатолія Гриценка, Олега Канівця та Тараса Стецьківа, у нього увійшли представники «Демальянсу» Василь Гацько та Віктор Андрусів і низка керівників обласних організацій «Громадянської позиції». Хоча керівники місцевих осередків партії не є відомими діячами навіть на регіональному рівні, їхнє включення у список дозволить краще їх мотивувати до організації кампанії на місцях. Крім того, завдяки цьому Анатолій Гриценко зможе поступово перетворити «Громадянську позицію» у більш потужну партійну структуру, оскільки поки що вона сприймається як партія одного лідера.

Як колишній міністр оборони, Анатолій Гриценко буде своєю програмою на темі безпеки. Цим пояснюється і доволі значна кількість військових у його списку. Він пропонує побудувати трирівневу систему оборони країни, яка складатиметься з професійної контрактної армії, військового резерву постійної готовності та

Поки що політична сила Анатолія Гриценка сприймалася як партія одного лідера

комплексної системи територіальної оборони. Крім того, основною метою програми є наближення України до стандартів ЄС і НАТО.

У соціальній сфері політик обіцяє прийняти закон про прозорість фінансування партій, відкрити усі реєстри власності для публічного доступу, гарантувати соціальний захист військовослужбовцям і зменшити різницю між максимальними та мінімальними пенсіями.

Як і інші політичні сили прозахідного спрямування, «Громадянська позиція» обіцяє ратифікувати Угоду про Асоціацію з ЄС, надати більші фінансові повноваження органам місцевого самоврядування (децентралізація), спростити надання адміністративних послуг, ліквідувати податкову міліцію і провести дерегуляцію. Ці пункти нагадують основні тези Петра Порошенка та Арсенія Яценюка, тому не дивно, що Анатолій Гриценко неодноразово підкреслював:

він не в опозиції до нинішнього Президента. Цілком ймовірно, що «Громадянська позиція» стане частиною пропрезидентської більшості у наступному парламенті.

Анатолій Гриценко неодноразово підкреслював, що він не в опозиції до Президента

Громадські активісти у списку «Самопоміч»

Після того, як «Самопоміч» спробувала свої сили на київських виборах, партія львівського мера Андрія Садового готова позмагатися на загальнонаціональному рівні. При цьому більшу частину списку було віддано активістам Реанімаційного пакету реформ, об'єднанню громадських експертів, які займаються розробкою концепцій реформ у різних сферах, а також лобюванням необхідних для цього законопроектів. Першим номером у списку стала співзасновниця ініціативи Ганна Гопко, яку нещодавно обрали членом Національної ради реформ від громадянського суспільства.

Більшу частину списку «Самопоміч» було віддано активістам Реанімаційного пакету реформ

До «Самопоміч» приєдналася також партія «Воля» голови Люстраційного комітету та активного учасника Євромайдану Єгора Соболева. Партійний список посилили представники батальйону «Донбас». Сам Андрій Садовий значиться на символічному 50-му місці.

Це наштовхує на думку, що отримання мандату народного депутата не є основною ціллю для львівського мера. Його більше цікавить розбудова власної політичної сили, що дозволить партії стартувати з кращих позицій вже під час наступних парламентських виборів. Андрій Садовий усвідомлює, що нове

Нинішня виборча кампанія як трамплін для становлення загальнонаціональної партії

скликання Верховної Ради не проіснує строку, передбаченого Конституцією. Для цього є низка об'єктивних причин, таких як неможливість провести вибори в анексованому Криму, ймовірність зриву виборів на Донбасі та отримання мандатів представниками сепаратистів. Але активна участь у нинішній кампанії, а також «суспільно правильний» акцент на оновлен-

ні політичних еліт і необхідності комплексних реформ посилить впізнаваність і позитивний імідж партії у суспільстві.

Крім громадських активістів і учасників АТО, для просування власної політичної сили Андрій Садовий має також значний особистий рейтинг у Львові, а також потужні медіаресурси, основним з яких є телеканал новин «24».

«Народний фронт» Арсенія Яценюка та Олександра Турчинова

Група депутатів на чолі з Арсенієм Яценюком і Олександром Турчиновим, які нещодавно залишили «Батьківщину», створили власну політичну партію під назвою «Народний фронт». Тим часом, політики продовжують дискусію щодо формату участі на виборах: окремо чи у складі пропрезидентської партії «Блок Петра Порошенка».

Повідомляється, що умовами свого об'єднання з Петром Порошенком Арсеній Яценюк визначив надання йому (Яценюку) першого номеру у списку партії, зміну її назви, а також надання третини місць у загальному партійному списку для колишніх депутатів «Батьківщини». Маневри щодо установчого з'їзду партії та наміри озвучити передвиборчий список партії 12 вересня мають на меті підвищити ставки у торгах з Петром Порошенком.

Президент наполягає на виконанні мініських домовленостей і реалізації мирного плану, тоді як Арсеній Яценюк і Олександр Турчинов все виразніше перетворюються на партію війни. Враховуючи впливовість їхніх посад, Петро Порошенко зацікавлений у залученні цих політиків на свою сторону, щоб вони пом'якшили свою войовничу риторику напередодні виборів. Тому у питанні потенційного об'єднання з Петром Порошенком нинішній рейтинг Яценюка та Турчинова відіграє другорядну роль.

Впевненості представникам «Народного фронту» додали також дані останніх соціологічних досліджень, відповідно до яких нова політична сила може впевнено подолати прохідний бар'єр з результатом 6-6,5%. Однак, подібний результат на виборах не дозволить Арсенію Яценюку та компанії диктувати свої умови при розподілі посад. Саме тому для Яценюка отримання першого номеру у списку Петра Порошенка і, відповідно, — можливість залишитися на посаді Прем'єра — виглядають більш привабливими.

«Народний фронт» також вирішив посилити свій склад керівництвом добровольчих батальйонів і громадськими активістами. Командири низки батальйонів стали членами військової ради партії, що також є свідченням мілітаристської спрямованості нової політичної сили. До того ж, Арсеній Яценюк доволі гостро висловлюється на тему дотримання умов перемир'я і не відкидає можливості введення військового стану.

За умови самостійного походу на вибори у першу п'ятірку «Народного фронту» може потрапити журналістка Тетяна Чорновол, яка протягом шести місяців безуспішно займала посаду урядового уповноваженого з питань боротьби з корупцією. Антикорупційна реформа визначається одним з програмних пріоритетів нової політичної сили, але незрозуміло, чому, маючи всю повноту владу в державі, Арсеній Яценюк і Олександр Турчинов не зробили практично жодних кроків у цьому напрямку.

Маневри щодо установчого з'їзду «Народного фронту» мають на меті підвищити ставки у торгах з Петром Порошенком

«Народний фронт» перетворюється на партію війни

Метою публікації є надання об'єктивної інформації про поточні політичні події в Україні та поглибленого аналізу головних тенденцій внутрішньополітичного життя в державі. Подібний аналіз допоможе розставити пріоритети у справі проведення реформ у різних сферах державної політики та оцінити якість державних рішень з точки зору їх впливу та послідовності. Окрема увага приділяється оцінці політичної конкуренції в Україні та здатності ключових політичних гравців реагувати на виклики часу.

*@2014 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД)
У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД*

Автор ідеї: Віра Нанівська

Відповідальний за проект: Ярослав Ковальчук

Відповідальні за розділи:

«Державні рішення» — Ярослав Ковальчук

«Економічна ситуація» — Василь Поворозник

«Політична конкуренція» — Ярослав Ковальчук

Колектив експертів МЦПД:

Віра Нанівська, Ярослав Ковальчук, Василь Поворозник, Ангела Бочі, Анатолій Октисюк, Олена Захарова, Володимир Притула, Василь Філіпчук